

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Pr. S. S. Calinic
Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretinú abouamentului :	Pretinú insertiuniloru :	Correspondintiele sè se adreseze la Redac- tiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienú cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	Ér banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		„TIPOGRAFI'A DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Conflictulu între Biseric'a autocefala româna si Patriarchi'a Constantinopolei.

In Nr. 43 am publicatu discursulu cu care In. Pr. S. S. Metropolitulu Pimate, Calinic, a deschisu sesiunea de tótna a sântului Sinodu alu Bisericeii ortodoxe autocefale române. In discursulu seu, Inaltu Preasanti'a Sa face mentiune despre o epistóla a Patriarchulu din Constantinopole, lipsita cu deseversire de spiritulu dragostei crestinesci, prin care Patriarchulu contesta dreptulu Metropolitulu la sântirea sântului Miru.

Publicand si noi mai josu epistóla patriarchicesca, — nu dóra că ar avé vre-o valóre literara ori teologica, ci pentru a constatá, de si este durerosu, ignorantia in care se afla teologii scaunulu patriarchalu, respectivu de teologia ortodoxa si de disciplin'a bisericeii ecumenice a resaritului, — nu putem a nu o insotí de unele reflexiuni, pentru restabilirea adeverulu fatia cu erorile teologice predicate de pe cathedra patriarchala.

Abstractie facand de invinuirile adresate pentru niste inchipuite inovatiuni despre stropire in locu de cufundare la tain'a botezulu, despre calindariulu Gregorianu etc., cari daca s'ar dovedí ca adeverate, admonitiunile Patriarchulu ar avé meritulu necontestabilu pentru disciplin'a bisericeii ortodoxe, dar cand este vorba de prepararea si sântirea mirulu, nu scimu care Patriarchu din lume ar puté se dovedésca că aface-rea acésta nu este unu dreptu alu fie-carui episcopu eparchiotu in biseric'a ortodoxa. Dupre invetiatur'a bisericeii ortodoxe, noi scimu, că Episcopii, fara osebire de rangurile loru in ordinea administrativa, posedu tóta plenitudinea sacerdotiulu in virtutea chirotoniei loru, si pe care ei í-lu exercita de dreptu divin, in virtutea consocriatiunii loru.

Numai biseric'a Romei contesta acést'a Epis-

copiloru sei, invetiand că ei sunt numai nisce delegati séu vicarii Papei, cari í-si tragu tóta auctoritatea loru dela institutiunea ce elu le da. Si decumva Preasantitulu Patriarchu alu Constantinopolei nu impartasiesce erorile doctrinale a-le bisericeii apusene, atunci pe ce temeiu í-si aróga Sanctitatea Sa dreptulu exclusivu, pentru sântirea mirulu in bisericile ortodoxe, contestand in particularu dreptulu sântirei mirulu Metropolitulu Pimate alu Romaniei? Pe temeulu canóneloru? Astfelu de canóne nu exista in corpulu dreptulu canonicu alu bisericeii orientale. Din contra canónele recunoscú tuturoru episcopiloru dreptulu sântirei mirulu. „Facerea Chrisme (sântulu miru) dice sinodulu din Cartagena, se nu se face de catra presbiteri.“¹⁾ Ceea ce insemnéza că acésta lucrare nici cum nu-o potu face preotii, „ci numai Archierii, cari potu si in deosebi a seversí miru.“²⁾ Dar, ce este mai ridiculu, pentru a contestá dreptulu Metropolitulu Pimate la sântirea mirulu, Sanctitatea Sa Patriarchulu provóca la unu „obiceiú care este in vigóre de secolu, îndelungati.“ Fórté bine! Insa care jurisprudentu si canonistu nu scie că obiceiulu, introdusu in contra legei positive, este abusu? Si că unde exista o lege scrisa, acolo obiceiulu n'are ratiune a stá ca regula.

Dar o proba si mai evidenta, despre ignorantia teologiloru scaunulu patriarchalu din Constantinopole, este interpretarea ce dau canonulu apost. XXXIV, care prescrie : „Episcopii fieste carui neamu (natie) se cuvine a cunósce pre celu ántaiu între densii si a-lu socoti pre elu ca capu, si a nu face nimicu de prisosu fara pare-rea lui.“ etc. Din acestu canonu Patriarchulu trage conclusiunea la drepturile sale de ingerintia in afacerile administrative ale bisericeii autocefale române, dându-se pre sine dreptu celu

1) Can. 6.

2) Vedi subinsem. canon. citatu in Pidalion.

ântaiu Episcopu (Metropolitu) alu Româniloru; ceea ce n'ar fi tocmai lucru imposibilu, când, Sanctitatea Sa, renunsiand la scaunulu patriarhulu, clerulu si reprezentanti'a natiunei române l'ar onorá cu alegerea de metropolitu alu tieriei loru. Ca patriarhu in sa Sanctitatea Sa nici odata nu-si póte arogá drepturile celui *ântaiu Episcopu* in biseric'a autocefala româna.

Si intru adeveru, canonulu apostolescu, care se facuse pe cand institutiunea Patriarchatului inca nu erá introdusa in biserica, nici nu se ocupa de locu cu drepturile si prerogativele Patriarchului, ci cu cele ale Metropolitului, ceea ce se vede apriatu din comentarele canonului citatu: „Toti Episcopii ai fiesce-carei eparchie, trebuie a cunósce pre acela, carele este *ântaiu* intre densii, adeca pre Metropolitu. Si se-lu socotésca pre elu ca capu alu loru, si fara de socotél'a lui nici o lucrare de prisosu se faca etc. ³⁾

Dupa aceste premise, in care am aratatu netemeinicia pretensiuniloru scaunului patriarhalu din Constantinopole fatia cu biseric'a autocefala româna, lasamu acum ca se urmeze si *faimósa* epistola patriarchicésa:

Ioachim, prin mil'a lui Dumnedieu Archiepiscopu Constantinopolului, nóuei Rome, si Patriarhu ecumenicu.

Preasante mitropolitu alu Ungro-Vlachiei, prea cinstite si exachu alu Plaiuriloru si locotituriu alu Cesariei si Capadochiei, si ceialalti venerabili archierei din Romani'a de Dumnedieu pazita, fratii nostrii iubiti intru santulu Duchu si conslusbasi ai smereniei nóstre, harulu si pacea dela Dumnedieu se fie cu voi!

Din cele publicate in gazete, cu destula durere si machire ne-amu informatu la timpu oportunu, cá Santi'a-Ve, in diu'a de 25. Martiu, a. curinte, in santa biserica metropolitana din Bucuresci, ati procedatu la seversirea santirei santului miru, in deplina nesciintia a canonicei vóstre autoritati spirituale, adeca a preasantului nostru Tronu patriarchicescu, apostolicescu si ecumenicu si impotriva regulei in vigóre din vechime in acésta regiune, si astfelu, in locu de pazitori, precum trebuie se fiti, ai regulei pastrate in biserica, ati oferitu in persónele vóstre unu tipu de neregularitate, care 'si atrage mustrarea meritória. Fiind-cá de toti se marturisesce cá regul'a este unu lucru fórte salutariu si din cele mai necesarii si universale, si in lume nimicu nu este vrednicu de a se conservá fara regula si fara prevedere, din cauza cá nu póte trai unu astfelu de lucru, dupa vechi'a disa. Cáci cele esite din regul'a loru obicinuescu a se duce pe viitoriu intr'unu modu reu si neregulatu si a nu mai fi stabile,

ca unele ce au perdutu conditiunile inherente la starea loru si cari sunt trase cand aici, cand acolo, in modu desordonatu si opusu. De aceea si vasulu alesu poruncesce Chorintheniloru dicendu: „Tóte sè se faca cu buna-cuviintia si dupa regula.“ Acést'a regula care trebuie conservata in tóte, mai virtosu este necesaria a se pastrá neapratu in cele duhovnicesci. Deci si Santi'a-Ve n'ar trebui nici se tolerati sè se audia pomenindn-se neregularitate in diecesele Vóstre, necum se o realizati Voi, calcandu o regula stabilita dupa unu obicei bisericescu fórte vechiu; cáci dupa glasulu prorocului „Duchulu celu santu v'a pusu si pe voi pazitori“ in cas'a lui Israilu si cas'a lui Iud'a, ca se fiti voi inainte de totu, dupa porunc'a apostolicesca, tipu si exemplu in tóte. „Pastoriti, dice fericitul Petru, turm'a lui Dumnedieu dintre voi facendu-ve tipulu turmei.“ Conformu acestora si divinulu Pavelu, acolo unde invatia cum trebuie se fia unu episcopu, poruncesce: „Feresce-te de dorintiele de inovatiuni, sciindu cá producu certe.“ Tóte acestea fiindu nisce invetiaturi si XXXIV-a can. apostolicescu prescriindu formalu: „Episcopii fiascecarui neamu se cuvine a cunósce pe celu de *ântaiu* intre dinsi si alu socotí pe elu ca capu si a nu face nimicu de prisosu fara parerea lui“ trebuiá si Santi'a-Ve sè se confórme cu aceste porunci prescise intru santulu Duchu, si nu, pornindu din dorinti'a de inovatiune, dorintia de care din copilaria ati fost invetiati se Ve feriti, se cutezati se Ve abateti dela unu obicei, care este in vigóre de secolu indelungati, acela adeca de a luá archiereii deosebiteloru localitati santulu miru dela preasantulu Tronu patriarchicescu, apostolicescu si ecumenicu, sub a carui jurisdictiune cei 630 santi parinti, cari au constituitu alu IV-lea santu sinodu ecumenicu din Calcidona in Bithinia, au renduitu se fia supusi: „Episcopii din provinciile Pontului, Asiei si Traciei precum si episcopii provinciiloru mai susu dise (afati) intre barbari.“ Aceste fiindu astfelu si noi ascultandu glasulu apostolicescu, care poruncesce: „Veghiati asupra vóue insive si asupra intregi turme, asupra carei santulu duchu v'a pusu pe voi episcopi ca se pastoriti biseric'a lui Dumnedieu pe care a construit'o cu sangele seu propriu,“ n'am induratu se trecemu cu vederea indrasnéti'a fapta seversita in tíera-Ve preste ori-ce dorintia, fapta contraria din vechime in regiunea Vóstra, si am hotaritu, atát despre acestu lucru, cât despre óre-care alte zvóne, precum este acelu despre stropirea si turnarea pe capu in locu de s. botezu, despre ingroparea bisericesca a sinucisiloru, despre calendariulu gregorianu, despre demnitatea patriarchicesca si mai alte asemenea, am hotaritu diu, intru cât privesce santirea mirului, faptu fiindu

³⁾ Vedi Pidalion, tálc. can. apost. XXXIV.

deja cunoscutu, se scriemu Santiei-Vóstre must-
randu-ve ca unulu care V'ati facutu in turm'a vós-
tra tipu nu de ascultare si de supunere legala,
ci din contra, preste poruncile apostolicesci si
sinodesci exemplu de neregularitate si de nesu-
punere; dara in privinti'a celorulalte, conside-
randu-le inca ca nisce simple svóne, se Ve in-
vitamu se ne dati informatiuni lamurite despre
viritatea loru sau nu. Asteptamu dara respunsulu
Vostru asupra acestui punctu.

Harulu si mil'a lui Dumnedieu se fia cu voi.
Iuliu 10, anulu 1882.

(Semnatu) Ioachim,

Archieppu de Constantinopole, frate fubitu in Christosu-
Urmédia iscaliturile a 11 episcopi orientali.

Cuventare

pentru dominec'a a XXVII-a dupa Rosale.

Dedicata Prea Santiei Sale Ilustrissimului Domnu **Ioanu Popasu**,
Episcopulu Caransebesiului.

„Si éta o muere, carea avea duchulu nepotintiei
de optspredece ani si erá ghirbova si nu
potea se se indrepte nici de cum.“ (Lu-
c'a XIII. 11.)

Numai acel'a scie ce va se dica optspredece
ani de suferintia, celu ce ensusi a patimitu tempu
indelungatu. Optspredece ani de nepotintia insémna
Iub. A. a avea organe trupesci, dar secate de putere,
a avea lipse fara a le putea singuru implini, insémna
starea trista, si neconsolata a omului stapanitu de
chinu, de suferintia, de dorere, de patimire! CREDU
inse Iub. A. cá nu e de lipsa se vi descriu starea
omului suferitoriu, pentru cá toti din esperintia o
cunóscemu, cât e de amara. Dar tocmai pentru aceea
am sperantia cá veti compatimi nespusele suferintie
ale muerii nepotintióse ce ni-o presenta St. Evangelia
de astadi. Priviti-o numai bine! Asia cum o vedeti
voi astadi descrisa de St. Evangelia nu a fost tot-
deuna, ci inainte cu optspredece ani erá plina de
taria de putere si sanatate. A venitu inse tempulu
si a inceputu a sgudui la firulu sanetatii si tarii ei.
Morburile, póte si patimile au datu mâna de ajutoriu
si sub presia puternica a acestoru factori bietulu
trupu s'a calcatu si a ajunsu in starea deplorabila
in carea ni se presenta astadi, ghírbovu si nepotin-
tiosu, o via si jalnica icóna a nenorocirei omenesci!

O asemenea nenorocire inse stapanesce omenimea
intréga. Ea inca e nepotintiósá nu de optspredece, ci
de mii de ani. Si dens'a s'a ghirbovit de asupriri
si nedreptatiri, de apasari si sarcini. Si ea este cople-
sita de maltratari si umiliri, de chinuri si suferintie.
Si ea inca bolesce si ból'a cumplita de carea pati-
mesce este — robi'a ei. Libertate! libertate! Dati-mi
libertatea striga ea. Dar numai unu resunetu ironicu,
acela alu propriului ei glasu regusitu raspunde la
strigatele ei. Apoi aceste strigari si oftari ale ome-
nimei insetate dupa libertate se sune ele indesiertu?
Aceste opintiri si fragmentari se fie ele zadarnice?
Omenimea se nu devina nici cand libera? Mai nainte
de a raspunde la aceste intrebari, cautá se resolvimu
alt'a si anume: *In ce se cuprinde libertatea?*

Tem'a acést'a este destulu de interesanta si
atragetórie. Resolvirea ei ni va oferi aceea ce cau-
tamu noi dupa o oboséla de o septemana : unu momentu

de distragere plinu de invetiaturi folositorie. Dar ca
se dobandimu nu numai invetiaturi pentru minte, ci
si hrana pentru sufletu, veniti se ceremu ajutoriu
dela prea curat'a Nascatóre de Ddieu, carea este
intru rogatiuni neadormita si intru folosintia nadej-
dea cea neschimbata! (Chorulu canta linu : Aপরতৌরী
Dómne.)

La intrebarea nóstra, cá adeca in ce se cuprinde
libertatea, lumea ne va scii da multe si deosebite
respunsuri. Asia o parte va sustienea susu si tare,
cá libertatea se cuprinde :

a) *in civilisatiune*. Noi inse se nu credemu nici
se primimu orbisiu de bunu acestu respunsu, ci ina-
inte de tóte se cercetamu este óre asia séu nu? Se
ne damu deci sama despre aceea ce insemnéza acestu
cuventu si ce intielege lumea prin elu. Lumea prin
civilisatiune intielege poleirea moravuriloru omenesci.
In anumite vremi si locuri si situatiuni din vietia
se scii cum se te porti, in coatingere cu ómenii se
pastrezi formele ce le-a desemnatu conventiunea
sociala, éta ce se recere spre a fi civilisatu. De aci
inse se vede apriatu cá civilisatiunea este numai o
spoiala dupa carea se ascunde adevératulu caracteru
alu omului, precum sub o spoiala buna paretele
de lutu nu se mai cunóscé cá e de lutu, ci cugeti
cá e de materialu solidu. Si o astfelu de stare de
lucruri se cuprinde in sine libertatea? Atunci popo-
luru din Europa ar trebui se fie cele mai libere
findu mai tóte civilisate. Dar ce vedemu noi toc-
mai in acésta parte a pamentului : o natiune intari-
tata asupra altei natiuni, unu poporu radicatú asu-
pra altuia, o tíera resculata asupra alteia. Vedemu
drepturi rapite, dreptatea calcata, umanitatea descon-
siderata, ómeni cadiendu sub sarcin'a greutatiloru,
natiuni robite! Inspaimentata de strigatele civilisa-
tiunei dragostea fratiésca a fugitú dintre ómeni si
popóra si loculu ei l'a cuprinsu discordi'a. Cum-
petulu a facutu locu desfrelui, barbati'a molitiunei,
sinceritatea si credinti'a e inlocuita prin insielatiune
si perfidia. Mergeti la poporale cele mai civilisate,
studiati-le cu bagare de sama si ve veti convinge cá
formele sociali nici nu li mai acoperu bine acele
golitiuni, ce tradau privirei faradelegile loru si cá de
civilisate ce sunt esplotéza tieri si natiuni intregi
si robescu popóra fara de numeru! Apoi se mai fia
cuventu a sustiené cá in civilisatiune se cuprinde
libertatea? Nu mi se pare! cá-ci „unde este invidia si
prigonire acolo este neorenduella si totu lucrulu celu reu.“
(Iacob, III. 16.)

Dar déca libertatea nu se afla in civilisatiune,
apoi unde se o cautamu pre ea? Alta parte a lumii
raspunde :

b) *in desvoltarea mintii prin sciintia*. Óre aci se se
afie dens'a? Dapoi cá sciintia se respandesc de
tempu indelungatu in câte patru regiuni ale pamen-
tului. Avemu invetiati cu radicat'a. Ar trebui deci se
fim liberi. Suntemu noi liberi? Sunt celu putinu
cei invetiati liberi? „Din rodurile loru ii veti cunóscé“
(Mat. VII. 16.) a disu Mantuitorulu si Domnulu. Se
vedemu deci rodurile sciintiei moderne si a inve-
vetiatiloru moderni.

Sciintia in sine e folositoria si buna, este lumina
carea luminéza in intunerecu. In tempurile nóstre
inse a luatú o directiune materialista, predica mate-
rialismulu in goletatea lui. Unde inse e vorba de
materialismu, acolo cu anevoe póte fi vorb'a de vir-
tuti. Cand se adapa mintea din astfelu de isvóra, cu
anvoe potú esi la ivéla misicarile sublime ale ini-

mei omenesci pre cari le-a saditu Ddieu in peptulu omului ca se aline dorerea, se mângae scârba si se reverse lumin'a si caldur'a iubirei, a milei si a compatimirei asupra singuraticiloru individi si a societatii intregi; ci aceste cutropindu-se omulu își face de scopu inbogatirea cu ori ce pretiu, ajungerea la ranguri inalte cu ori ce jertfe. E dorerosu dar adeveratu, că lumea invetiatariloru cu putina exceptiune e despartita in doue tabere mari si contrarie de mörte un'a alteia. Un'a că a ajunsu la stapanire si se tiene cu mani cu pitiöre deci nu tocmai cu capulu de stapanire. Acést'a in ingamfarea ei atinge adese-ori cu brutalitate in totu ce e omului mai scumpu si santu: de câte ori i vine la socotela isbesce fara scrupuli in dreptulu altora; si-insusiesce de multe ori fara picu de remuscicare lucruri straine, apasa, torturéza, despoe, robesce.

Alta parte a invetiatariloru éراسi ostesce cu furia in contra celoru de antaiu tindiendu a li frange poterea si pre ruinele ei a intemeia alta stare de lucruri. Spre a ajunge acestu scopu nici că mai alege mijlócele, ci le intrebuintiéza tóte de arondulu. Sémena ur'a intre frati, desbina o parte a natiunei de alta, predica necredinti'a, frangerea cuventului, calcarea legeri, atitia foculu rebeliunei, orbesce mintea neintieptiloru si arméza mana loru, ca se aprinda, se ucida, se nimicéscă. Putieni, fórté putini sunt acei invetiati intiepti, cari regretu escesele ambeloru parti si cari nu s'au insotitu nici cu un'a dintrensele. Dar tocmai pentru că sunt asia de putini glasulu loru este glasulu celui ee striga in pustia. Cari sunt deci rodurile mintii desvoltate? Asia cum ni se infatisiéza ele celu putinu pana acum si cu deosebire in tempulu presentu, acele sunt impilarea, robia, celaiulu de o parte, de alt'a anarchi'a, nihilismulu. Si in aceste sé se cuprinda libertatea? In pecatu se o cautamu pre ea? Se nu fia! Că-ci „adeveru dicu voue totu celu ce face pecatulu robu este pecatului. (Ioan VIII. 34.)

Ei bine! dar apoi in ce se se cuprinda libertatea! Unu numeru insemnatu de ómeni respunde: c) *in moralitate*. Si noi suntemu in sirulu acestoró ómeni si noi inca sustienemu cea ce afirma ei si dicemu si noi cu Mant. Christosu: „Adeverulu ve va slobozi“. (Ioanu VIII. 32.) Dar ca se ve convingeti că graimu adeverulu, că nu retacimu cand afirmamu si sustienemu cu tóta poterea si caldur'a asia ceva, eauta se ni punemu si se discutamu intrebarea: Ce intielegemu prin moralitate?

Este unu semtiu, pre carele poterea Ddieirei l'a seditu in peptulu omenescu, semtiuulu bunului, semtiuulu frumosului. Desvoltarea acestui semtiu eticu si firescu si perfectionarea lui amesuratu legiloru firei si preceptelorü lui Ddieu cutrópe totu ce e ordinariu si trivialu in omu si produce o stare de lucruri, ce o numimu moralitate. A fi bunu fara a astepta vre-o resplata, binele a-lu face fara cautare la fatia, a trai in consonantia cu legile vecinice ale Ddieirei, a iubi din totu sufletulu, din tóta inim'a si cu tóta poterea adeverulu, dreptatea, pre Ddieu, nu pentru vre-unu folosu materialu, ci pentru că sunt conceptele cele mai inalte si sán-te, la cari ne putemu redicá cu mintea nóstra, este a fi moralu, este a urmá cu credintia idealului intrupatu alu moralitatii, Dlui nostru Isus Christosu. Ast'a inse nu este vre-o spoiala ci o prefacere totala a omului intrunu omu nou. Deosebirea intre civilisatiune si intre moralitate este tot aceea ca si intre incercarea a face bunulu si intre bunulu facutu.

Inse tocmai in acestu bunu facutu, deplinitu, in moravurile indreptate conform legilorü lui Dd eu se cuprinde adeverat'a libertate. Căci se ne intrebamu numai, ce este libertatea? Mi se pare că este potintia de a lucrá omulu amesuratu priceperii sale mai bune si vointiei sale luminate. Pricepere buna inse nu au acei ómeni, cari cunoscendu lumea si imprejurarile, sciu se traga din ele cele mai mari folóse materiali, ci pricepere buna au mai vertosu acei ómeni, cari tocmai pentru că cunoscú lumea si imprejurarile facu ce e bine, ce e basatu in firea omenésca si in legile lui Ddieu. Si acést'a deducu eu de acolo, că folósele materiali trecu, éra agonisitele morali sunt vecinice.

De asemene vointia destépta, luminata, nu au acei ómeni, cari facu tóte câte li trecu prin minte si le potu face nepedepsiti, ci aceia cari alegu cu sirguintia binele din reu. Si acum ve intrebú pre voi Iub. A. ce pretinde alta moralitatea decât éراسi numai lapadarea reului si alegerea binelui? De aci vedemu inse că cerintiele libertatii sunt tot acele ca si a-le moralitatii. Séu cu alte cuvinte, déca sta definitiunea, ce am dato libertatii, atunci sta si adeverulu că ea, libertatea se cuprinde in moralitate.

Omulu nemoralu se cugeta liberu fiindu domnu preste voi'a sa. Nu este inse alt'a decât sclavulu ticalosu demnu de tóta compatimirea fia elu domnu séu sluga, betranu séu teneru, bogatu séu seracu. Elu lovesce in drepturile altora si se face robulu nedreptatii, se imbuiba ca si o lipitóre din agonisita altora si se face robulu lacomie, calca legea ce adeseori elu a pus'o si devine robulu strâmbatatiei, aduce virtutea, nevinovati'a la cadere si se face robulu spurcatu alu viclesiugului si desfreului, se lasa condusu de tovarasii sei si devine robulu marsiavelorü loru intentiuni.

Din contra priviti pre omulu adeveratu moralu cu semtiuulu dreptatii, a dreptului, a adeverului, cu infocata credintia si dragoste in peptulu lui! Cât este elu de liniscitu in sufletulu lui! Cât este de asiediatu in cuvintele sale! Cât este de punctualu in afacerile sale! Ilu cumpetu in tóte, in trau, in semtiri, in norocire si in nenorocire elu trece ca unu meteoru prin lumea acést'a nelovindu-se de nici unu coltiu alu ei séu déca se si lovesce nu-lu distruge ci-lu netediesce numai! I-lu urasce lumea? Elu are inaintea ochiloru unu chipu splendidu, pre carele ea inca l'a uritu inzedaru. I-lu gonescu ómenii si sórtea? Elu privesce la acela, care a disu: *sciti că pre mine mai mainte decât pre voi m'a onitu!* Voescu se-lu robesca patimile? Elu ride de incercarea loru zadar-nica! Este unu asemene omu robu séu este elu liberu? Macaru de ar trai in celu mai despoticu statu din lume, elu este liberu in celu mai nobilu intielesu alu cuventului. Căci uitati numai! Daruita de Ddieu cu o voia libera, a alesu ca si Mari'a partea cea buna, calea virtutilorü, cu sirguintia si scumpe-tate si-implinesce datorintiele nu de fric'a pedepsei despotului nici ca se-i atraga atentiunea ci pentru că iubescce ordinea si se supune ei, iubescce adeverulu si-lu spune, iubescce dreptatea si o face, e plinu in launtrulu seu de dragoste si o intinde tuturorü. Dar pe cum si-scie implini datorintiele tot asia si-scie aperá si drepturile sale si a respectá pre ale altora. Nu cedéza o cirta séu o iota din drepturile sale. Nedreptatea fiindu pentru densulu o crima, nu o face odata cu capulu, dar nici nu va suferi ca altulu se-i faca lui nedreptate. Ca o stanca neclatita, de carea

se isbescu valurile marii indesiertu, asia de tare este elu, asia de puternicu e sufletulu lui. Ca cér'a de móle inse este inim'a lui fatia cu lipsele si neajunsurile deaprópelui. Pre cand tóte a-le deaprópelui mosía, familia, animale, sanetate, onóre, nume bunu ect. le respectéza, le crutia, le apera, le pazesce ca ochii capului seu, totu atunci ale sale le privesce ca fiindu ale deaprópelui cand acest'a e in nenorocire. Nu este omulu acest'a liberu? Este vre-o libertate mai frumósá, mai mare, mai nobila, mai binecuvéntata, mai sublímá decât acést'a? Aveti in mintile vóstre idei mai inalte si in inimile vóstre semtieminte mai nobile si mai gingasie decat aceste? Scótele-ti deci la ivéla ca se ne indulcimu si noi de frumseti'a si mandri'a loru. Pana atunci inse credeti-mi cá crestínulu cu moral'a lui este factorulu, carele a scosu pre omu din ignorantia, care din individi depravati si din popóre stricate a facutu ómeni, din ómeni ingeri in trupu!

Éca dara Iub. A. in ce se cuprinde adeverat'a libertate. Pre ea nu o aflamu in civilisatiune, nici in desvoltarea mintii prin sciintie, ci numai in moralitate, in indreptarea moraviloru tuturoru ómeniloru mari si mici, domnitori si supusi, bogati si seraci. Cand moralitatea va deveni unu postu latu pentru fie-care omu, cand ea va deveni pentru viéti'a sufletésca aceea, ce e aerulu pentru viéti'a fisica, o necesitate absoluta adeca, atunci vomu fi toti liberi, toti asemenea, pentru cá ómeni adevirati, frati adevirati vomu fi. Atunci, dar numai atunci se va potea dice omenimeii robite, ceea ce a disu Mantuitoriulu muerii ghîrbove: „Slobozitu-te-ai de ból'a ta“. (Luc'a XIII. 12.) Amin!

Mihaiu Juica,
presb. or. rom.

Discursu

scítu in conferint'a pretiésca-învetiatorésca tienuta in Chitighazu, la 30. Octomvre st. v. 1882.

Si lumin'a intru intunerecu lumínéza. Ioanu cap I.

Onorata conferintia!

Din culmea vécului nostru striga o vóce puternica: veniti popóraloru si ve luminati! Aceea vóce au auditu-o némurile pamentului si care au întielesu-o mai curendu au si ajunsu se guste in abundantia din binecuvéntatele roduri a-le luminei. Vitregitateá timpului a voitu, ca si poporulu romanu sê se numere intre cele ce au întielesu târdiu vócea vécului. Acum indesiertu vom strigá cá suntemu asupriti, de óra-ce este adevéru constatatu, cá lupt'a pentru esistencia decurge in universulu întregu. Pretótinde-neá invinge forti'a fisica si póte cá odinióra si omulu s'a folositu de dens'a intru asigurarea esistintiei sale; astadi inse ómenii folosescu in lupt'a pentru esistencia forti'a spiritului, care cu alta vorba o numimu cultura. Si pana ce va veni pre pamentu imperati'a lui Ddieu, cand adeca vor fi toti ómenii intru o forma de luminati, pana atunci lupt'a pentru esistencia din punctu de vedere culturalu va decurge in modu vehementu, unu modu pre carele in altu sensu nu ar fi in stare se-lu practiseze nici animalele. Istoria ni-aréta cum s'au stinsu cu totulu popore mari numai cá si-au basatu esistintia pe forti'a fisica. Dar ce se ne provocámu la trecutu, avem documente zilnice, unde celu luminatu dominéza pre celu intune-

catu, chiar si in casulu cand cest'a dispune de mai multa fortia fisica decât cela. Si omulu cu minte afla acést'a de lucru naturalu, de óra-ce trupulu fiind din pamentu luatú chiama spre pamentu intréga fiinti'a omenésca, pre cand spiritulu se nisuesce se o inaltie catra isvorulu seu, carele este Ddieu celu vecinicu. De aici urméza, cá omulu care voesce se cunósca pre Ddieu trebue se-si nutrésca spiritulu, adeca trebue sê se lumineze; chiar acést'a conclusiune o potemu reduce si la unu poporu! Asia dara déca vomu se fimu, trebue se ne luminámu, se ni inarmámu spiritulu cu tóte armele necesarie, pentru cá asia se potemu paralísá ori ce loviri s'ar indreptá cu s'au fara planu contra nóstra.

On. adunare! Nu din vin'a propria am intardiatu in cultura; déca n'am facutu nimicu pana acum, e destulu de tristu, dar mai bine cât de tardiu decât nici odata, cáci a nóstra va fi vin'a, déca recunoscundu periculu, vediendu cu ochii perirea neamului nostru, vom intrelasá de a întreprinde pasii necesari spre alu salvá. DVóstra cunósceți mai bine de cât mine pusetiunea cea critica a poporului romanu de prin tienuturile aceste. Sciti cá in viati'a publica dora noi avem mai pucini reprezentanti in proportiune cu numerulu sufleteloru; sciti apoi cá de aici urméza discursiunea poporului nostru de a-si da pruncii la scóla; ve convingeti pre tóta diu'a, cá noi ne impartesímu mai putienu din binecuvéntările ce le imprascia statulu printre fiii sei. In cele mai multe comune, bisericile nóstre se afla in stare misera încât prelatii, vediendule, si astadi se adreseza catra parintele cerescu dicendu: asia-ti trebue Dómne, déca tóte le dai pre manile strainiloru! Scólele ti-storcu lacrimi de dorere, cáci sudórea poporului nostru nu mai ajunge pentru ajutóriele trebuintióse. Unde se vedi prin satele nóstre institute de binefaceri, casse de pastrare etc., care se nu lase pre omulu necajitu ca sê se arunce dintro data in bratiele camatariloru?

Tóte relele aceste, si câte altele alaturea cu DV. le cunósce si spiritulu celu precautu alu P. S. Sale Dlui episcopu diecesanu; si pentru ca sê se afie miediele de vindecare, bunulu nostru archipastoriu ve-a chiamatu pentru astadi la acést'a conferintia si m'a tramisu si pre mine ca se lueru dupa poterile mele debile intru ajungerea scopului multu doritu, carele culminéza in cuvintele „desceptarea si luminarea poporului romanu!“

Este vorb'a Dloru se ni-ocupámu in concertulu popóraloru cnlocuitórie loculu ce ni-compete conform trecutulu nostru istoricu si amesuratu cu frumósele insusiri spirituali, ce ne caracteriséza. Se nu credeti dara cá am venitu intre DV. ca se me incercu a ve întretiené cu atare discursu din art'a retoriceii! Am venitu se cautu alaturea cu DV. miediele prin care am fi in stare se croimu poporului nostru o sórte mai buna. Dati-mi voia dara ca in cele urmatórie se vi-atragu atentíunea, mie multu pretiósá, asupra unoru cái, pre care amblandu cugetu, cá am fi in stare se alungámu din sinulu poporului nostru miseri'a, se delaturámu indiferentismulu aprópe nesplicaveru, se alungámu de pe ceriulu nostru negurele cele grele, in care se împiedeca vivificatóriele radie solari si in tipulu acest'a se redámu poporului nostru bunasterea morala si de aici apoi pre cea materiala! Se se nepemu dar cu scóla, cáci de aici resare lumin'a!

Din raportulu sinodalu alu sessiunei anului curente aflámu cá scólele nóstre abia sunt frecuentate

in genère de 25%. Cercandu profundu dupa cauza lucrulu se descarca in capulu invetiatoriului. Si déca vom fi drepti si nepreocupati, atunci in unele privintie vom trebui se justificâmu banuelile poporului facia de invetiatorii sei. Déca voimu se castigâmu aici increderea poporului, atunci trebuie se ceremu dela invetiatorii nostri mai multa abnegatiune si energia, doue arme contra cârora poporulu renitentu nu va poté resistá. Prin aceste vom ajunge se facemu scólele ca se géma de prunci si atunci este grigi'a nóstra ca se dotâmu pe prunci cu cele mai necesarie cunoscintie pentru viatia. Poporulu, vedendu sporiu laudabilu, pre incetulu se va nisuí ca se imbunatatiésca si elu din partesi starea materiala a iubitului si zelosului seu invetiatoriu! Invetiatoriulu consciu de chiamarea sa nu se va multiumi cu instruirea prunciloru, va continuá educatiunea tinerimei si in asia numitele scóle de adulti, ma! si-va tiené de onorifica datorintia a intruni intrunu choru vocalu pre tineretu, ca astfeliu atât in biserica la utrenia, la liturgia, cât si la alte serbatori de a-le poporului se fia in stare a legá atentiunea crestiniiloru de rugatiuni si a-li inaltia spiritulu catra celu atotupoternicu! Se probâmu, dar fara se desperâmu si vom vedé câ trebuie se mérga!

Alu doilea isvoru de lumina pentru poporulu nostru este sant'a biserica. Oprindu-ne si aici cât de pucinu, trebuie se inaltiamu laude asupra comunelor, in care biserica gema de credintiosi! Marturisimu in faci'a lui Ddieu si sustienemu câ biserica este pucinu cercetata! Nu sunt rari comunele, in care pre timpulu de rogatiune ómenii si-petrecu sau lenevindu pre a casa; ori prandandu in crisme sudorea septemmanaria. De aici se esplicá apoi nisuintiele cele mai condamnabile, care se latiescu intre poporulu nostru, cum dice fericitul poetu A. M., ca negur'a pre munte. De aici pote intielege totinsulu decadintia morala a coreligiunariiloru nostri! — Si déca cercâmu dupa caus'a vitiiloru specificate intre cele indicate, atunci cu dorere sustienemu, câ vin'a principala in multe privintie se atribue clerului. Pre multe locuri servitiulu divinu se celebreza numai dela un'a la doua, fara ca preotulu se aiba in vedere, câ la altariu este incungiuratu de cetele angeriloru, cari lu-acompanieza intru laud'a lui ddieu. Am vediutu preoti onorati cari fugu prin rogatiuni, de nu-i poti intielege, ma! ti-vine se sustieni, câ li s'a dedatu gur'a pre ele, fara se scie câte odata insisi ce dicu. Alti preoti nu se intereseza de nisce cântári frumóse, prin care se atraga poporulu si se-i inaltia mintea susu la ddieu. Sunt si de acei'a cari nu cugeta câ ar fi bine se mai tiena si câte o predica, prin care se zidésca in crestinii sei moralitatea, si de aici se li-arete cum trebuie se amble ca se placa lui Ddieu. — Dar se nu insirâmu aici si alte defecte, din care se póte esplicá decadintia morala a poporului nostru; se trecemu preste ele, si se lucrâmu intru acolo, ca tóte se dispara si se aducemu poporulu la biserica, nu cu fortia ci cu cuventulu si cu dragostea crestinesca, de óra-ce biserica este a dou'a scóla, care trebuie se continue cu multa rivna ceea ce s'a inceputu prin invetiatoriu. Spre delaturarea mai susu amintiteloru scaderi se recere consciintia curata si preotulu se fie preotu din convingere ér nu din professiune. Credeti on. conferintia, câ nu este putere in lume, care se delatureze pre poporu de langa preotulu, sau de langa parintele seu, déca acest'a va fi poruria sinceru catra poporulu seu, chiar, ca

si invetiatoriulu catra pruncii sei. — Fiindu preotulu preotu dupre renduél'a lui Malchisedecu, am ajunge se avemu poporu desceptu si tare intru credintia strabuniloru nostri. Unde nici acestu preotu nu ni-ar putea realisá dorintiele, acolo permiteti-mi se mi-esprimu opiniunea urmatória: dámu voia comitetului parochialu ca se grigésca de frecuentarea bisericeii si se-lu plenipotentiâmu moraliesce ca insusi se croiésca nisce pedepse facia de cei negligenti; déca pedepsele — fie chiar banesci — ar fi fara de resultatu, atunci la dile mari comitetulu se arete in biserica publice numele celoru nepasatori: si déca in fine chiar nici mediloculu acest'a nu ar aduce resultatele asceptate, atunci comitetulu prin competentele organe bisericesci se cêra dela P. S. dlu episcopiecesanu interdictu eclesiasticu pentru acei retaciti, pana cand se vor aretá de nou vrednici de a-se numi fiii bisericeii.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* **Congregatiunea** comitatului Arad se va intruni in sesiune straordinara in 15. Decemvre st. n.

* **Dr. Vuia** a operatu unu ochiu de 7 ani orbitu, cu succesu stralucitu. Pacientulu este George Stefanescu cantoru alu capelei române din baile *Mehadia*. Inainte cu 7 ani se trase cétia asupra ochiului dreptu cu care de atunci nu vediu de locu. Asta-véra orbise si de celalaltu ochiu. Consultandu pacientulu pre Dr. Vuia care mai de nainte i profetise orbirea totala, nenorocitul la sfatulu medicului veni la Aradu unde fu operatu cu unu succesu neasteptatu. Cantorulu plin de fericire a plecatu acasa ca se-si ocupe postulu.

* **Himenu**. *Simeonu Sabou*, teologu absolutu, Vineri in 24. Noemvre st. n. si-au incredintiatu de fiitóre sotie pre Dsiór'a *Rosalia Lazaru* fiica cetatiénului Ioanu Lazaru din Beiusiu. Ceriulu se incununeze cu fericire acésta unire de inimi!

* **Himenu**. Dlu *Ioanu Joldea* invetiatoriu in Halmagiu si-a serbatu cununi'a Dumineca trecuta cu Dsiór'a *Iuliana Tiaposiu*, din Arad. Le dorim fericire!

* **Multiemita publica**. Económa d'aici Petr'a Borbilu, casatorita Siladi, din evlavia crestinesca si adeverata iubire catra cele sante, a donatu s. nóstre bisericii, unu ornatu frumosu preotiescu de matasa, in pretiu de 65 fl. v. a. pentru carea fapta crestinesca, se aduce din partea subscrisului in numele comitetului paroch. cea mai recunoscetóre multiemita publica, urandu-i din inima: ca bunulu Ddieu se o tiena spre ajutoriulu s. nóstre bisericeii, mangaerea si bucuria sociului ei si a consangeniiloru sei, pana la cele mai adanci betranetie! Giul'a germana, 16. Noemvre. 1882. Petru Biberea, parochu, presied. com. par.

* **Starea instructiunii in Ungari'a**, in anulu 1881. Ministrulu culteloru si instructiunii publice a presentatu camerei alu unusprediecelea raportu statisticu despre starea instructiunii in Ungari'a. Din acestu raportu estragemu urmatórele date: *Copii obligati la scóla* dela 6—15 ani in 1869 au fost 2.284,741, in 1880: 2.097.490 si in 1881: 2.119.674. Dintre acestia au frecuentatu scóla in 1869—1.152.115=50.40%; in 1880—1.619.692=77.21%; in 1881—1.656.337=78.14%. Proportiunea intre comune (sate) si scóle este acést'a: in 1869 au fost 12.757 comune cu 13.797 scóle; in 1880—12.814 comune cu 15.824 scóle;

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatura	Cerulul
Sambata	25. Nov.	763.9 mm.	11.5 ° R.	plou
Duminica	26. "	762 "	14.3 "	senin
Luni	27. "	758.4 "	13.5 "	plou
Marti	28. "	759.2 "	11.3 "	"
Mercuri	29. "	762.6 "	10.2 "	obdus
Joi	30. "	762 "	9 "	nor
Vineri	1. Dec.	762 "	8.6 "	obdus

Concurs.

Venerabilul consistoriu eparchialu aradanu, cu decisul seu din 11/23. Noemvre a. c. Nr. 2982 B. decretandu sistemisarea unui postu de capelanu temporalu langa morbosulu preotu Georgiu Chirilescu parochulu din *Chitichazu*, in protopresbiteratul Chisineului, pentru indeplinirea aceuia, cu acest'a se deschide concursu cu terminu de alegere pe duminica din 19. Decemvre st. v. a. c.

Emolumintele sunt: diumatate din tote beneficiile parochiali, cari stau: din o sessia de pamentu estravilanu comassatu, birulu si stolele indatinate dela 216 case, si care beneficii tote laolalta in pretiulu mediu, se potu sui pe partea capelanului anualminte la 600 fl. v. a.

Astfelu parochi'a fiind de clas'a prima, dela recurrenti se poftesce: ca se aiba testimoniu despre absolvirea aloru 8 clase gimnasiali in modu regulatu, testimoniu de maturitate si de calificatiune pentru parochia de clas'a prima, — care testimonii adneccate catra recursele instruate in sensulu statutului organicu si a Regulamentului pentru parochii, pana in 15. Decemvre a. c., — adresate catra comitetulu parochialu din locu, au de a le suscerne la protopresbiterulu tractualu Petru Chirilescu in Kétegyháza, fiind pofititi totodata recurrentii, ca pentru de a-si areta desteritate in cele bisericesci, pana la terminulu alegerei in vre-o Duminica seu serbatória se se prezenteze la S. Biserica din locu.

Chitichazu, la 17. Noemvre 1882.

Pentru comitetulu parochialu:

Mihaiu Ardeleanu, m. p.
presiedinte.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. protopopu.

Doctorulu in medicina

I. N. AUERBACH

fostu medicu alu statului romanu si acum cu pensiune remuneratu, autorulu opului „*Medicin'a legala*“ in romanesce,

s'a mutatu cu locuinti'a la **Aradu**, strad'a **Forai**, Nrulu 7. (cas'a contelui Nádasdi), unde inainte de amedi dela 8 pana la 10., si dupa amedi dela 3 pana la 4 ore ordina si consulta.

Primesce asupra-si si visite pe la locuintiele on. patienti.

■ Pentru cei lipsiti de medilóce gratis. ■

in 1881 au fost 12.726 comune cu 15.922 scóle. Dupre caracterulu lor, in 1869 scóle comunale au fostu 479=3.47%; private: 13.318=96.53%; in 1880 scóle de statu au fost: 266=1.68%; scóle comunale 1639=10.54%; scóle confesionale: 12.722=86.71%; scóle private: 167=1.06%; in anulu 1881 scóle de statu au fost 318=0.02%; scóle comunale 1686=10.59%; scóle confesionale 13.747=86.33%; scóle private au fost 173=1.08%. Dupre categoria in 1869 au fost scóle primare 13.798; in 1880 au fost scóle primare 15.652=98.91%; scóle superióre rurale 71=45%; scóle civile 101=0.69%; in anulu 1881 au fost scóle primare 15.734=98.82%; scóle superióre rurale 78=0.49%; scóle civile 110=0.69%. Invetiatori in 1869 au fost 17792; in 1880 au fost 21.664, ér in 1881 au fost 22.034. Intre acestia, in 1869 au fost 17.106 barbati si 886 femei; in 1881 au fost 19.985 barbati si 2039 femei. Dintre invetiatori au posesu limb'a magiara cu facilitatea de limba materna, in 1880 15.488=71.50%; in 1881—16.323=74.11%; au vorbit'o: in 1880 1,725=8.60%; in 1881—1,675=7.60% putienu au sciut'o in 1880—1,922=8.87%; in 1881—1,955=8.87%; n'a sciut'o de felu in 1880—2.529=11.63%, in 1881—2.071=9.42%. Pentru intretinerea scóleloru populare (se intielege nu pentru cele románesci) s'au cheltuitu in 1869—3.760,123 fl.; in 1880 s'au cheltuitu 10.057,140 fl.; in 1881 s'au cheltuitu 10.643,610 fl. Preparandii (scóle normale) de invetiatori si invetiátore in 1869 au fost 46; in 1880—71 si in 1881 au fost 71. Intre acestea preparandii de statu in 1869 au fost 5, in 1880—25, in 1881 au fost 25; preparandii confesionale in 1869 au fost 41, in 1880—46 in 1881—46; preparandie privata a fost in 1880 si in 1881—1. Numerulu profesorilor preparandiali a fostu in 1869—271, in 1880—616 si in 1881—631.

* **Bibliografie.** Au esitu de sub tipariu: „*Flori de Tóma*“ poesii de P. V. Pacatianu. Editur'a autorului. Pretiulu 1 fl. v. a. se póte capatá la autorulu in Zsadány, posta ultima Merczifalva. Atát forma exteriora cât si cuprinsulu acestei brosiura face o placuta impresiune asupra cetitoriului.

* * *

* **Memorialulu** conferintiei alegatoriloru romani din Sibiu s'a publicatu in tote trei limbele patriei, romanesce, unguresce si nemtiesce si se afla depusu spre vendiare in libraria W. Krafft in Sibiu (Nagy-Szeben) de unde se póte capetá cu 1 fl. plus 5 cr. porto postalu esemplariulu in ori care limba.

Doritóarele de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si trimitte recursele sale conform prescri-selorú „Statutului organicu“ comitetului parochialu la adres'a Dlui inspectóre cercualu scolaru Iosifu Gradinariu in Seceani, post'a Vinga, pana la terminulu prefíptu.

Chesintiu, 11. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu**, m. p. inspect. scl.

Pe bas'a decisului Vener. Consist. gr. or. din Caransebesiu dto 12. Noemvre a. c. Nr. 1105. B. pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a III-a din comun'a *Birda*, in tractulu protopopescu alu Jebelului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 12. Decemvre st. v. a. c.

Emolumintele sunt: 1 sessiune pamentu aratura si putienu fínatiu, birulu preotiescu dela 80 de case de dupa pamentu à 60 de oche de sessiune jumetate grâu si jumetate cucuruza, stol'a usuata de pana aci, casa parochiala cu doua chilii si cu celelalte trebu-incióse pre langa ea si cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, catra acést'a inca mai alta gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru, si 4 gradini (ograzi) afara.

Recurentii au a-si trimitte petitiunile sale in-zestrate cu documintele necesarie conf. stat. org. si regulamentului pentru parochii pana in diu'a de alegere parintelui prot. Alesandru Ioanovicu in Jebelu.

In fine dela recurrenti se poffeste a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la s. bis. din locu pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si in cele pastorale.

Birda, in 14. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dist. protop.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a rom. gr. or. din *Drautiu*, protopresbiteratulu Siriei (Vilagos) cu terminu de alegere pre 6/18. Decembre a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt urmatórele: in bani gata 120 fl. v. a. 10. cubule de bucate, jumatare grâu, jumatare cucuruza, 5 meter magia de fânú in pretiu de 20 fl. v. a. 3 jugere de pamentu aratoriu, 12 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a. 8 fl. v. a. pentru conferintia, cortelu liberu cu gradina pentru legumi si in fine dela inmormentari mari 40 cr. dela mici 20 cr.

Recurentii sunt avisati a-si tramite recursele subscrisului inspectoru de scóle in Világos, pregatite conform stat. org. si adresate comitetului parochialu pana la diua anumita.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Mer'a**, m. p. Adm. prot. si inspectoru de scóle.

Ne aprobandu-se alegerea de invetiatoriu la scól'a gr. or. din comun'a *Dezesci*, in protop. Lugosiului, se escrie concursu nou, cu terminu pana in 5-lea Decemvre a. c. st. v. in care diua se va face alegere noua.

Emolumintele si conditiunile sunt tot cele publicate in Nrii 31. 32 si 33. a fóiei „Biserica si Scól'a“ a. c.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu diecesanu dto 5/17. Augustu a. c. Nr. 1982/543. scol. prin acésta se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din *Ociu*, protopopiatulu Halmagiului, cu terminu de alegere pe 28. Novembre.

Emolumintele anuali sunt: 184 fl. 5 orgii de lemne lungi, cuartiru liberu si gradina.

Recurentii sunt avisati recursele provediute cu tóte documintele necesarii adresandu-le comitetului parochialu a-le tramite subscrisului in Halmagiu.

Ociu, 8. Novembre 1882.

Comitetului parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Groza**, m. p. prot.

Pentru intregirea parochiei vacante de clas'a II-a din comun'a bisericésca gr. or. rom. din *Caransebesiu*, se escrie concursu cu terminu de 30. de dile dela prim'a publicare.

Dotatiunea ei, consta din urmatórele venite, si adeca: 1) din un'a si jumetate sesiune constatátore din 48 jugere pamentu, parte aratura, si parte livada, 2) din birulu (adaulu) preotiescu, dela 224. familii care se tienu astadi de acést'a parochia dupa usulu de pana acuma, a 40 cr. v. a. 3) venitele stolare dela botezati, cununii, si inmormentari din acésta parochia, dupa stolariulu votatu de sinodulu eparchialu din anul 1880. Afara de acestea: 4) venitele dela alte functiuni libere, care le ceru, si se poffescu de catra evlavia crestiniloru. Se observéza, cá parochia nu posiede casa parochiala, si asia preotulu va fi indatoratu, a griji singuru si pe spesele sale proprii, pentru locuintia lui.

Recurentii pentru dobandirea parochiei acesteia sunt poffiti a substerne recursele lorú, cu documintele care le prescrie §. 13 alu statutului org. tóte 15 a Regulamentului pentru parochii, la protopoposertulu concerninte, dupa cum ordinéza §. 17 a Regulamentului, in terminulu susu defíptu.

Recursele intrate dupa espirarea acestui terminu, nu se vor luá in considerare.

Din siedintia comitetului parochialu gr. or. din Caransebesiu in 29. Octomvre 1882.

Iosif Seraciu m. p.
presiedinte.

Ioanu Popovicu m. p.
notariu comit.

In contielegere cu prea on. d. protopresbiteru tractualu **Nicolae Andreovicu**.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci gr. or. din comun'a *Uliuc*, ppbiteratulu Jebelului, se escrie concursu pana in finea lui **Noemvre 1882**.

Emolumintele: 73 fl. 50 cr. bani gata, pentru lumini, clisa si sare 50 fl., pentru lemne invetiatoriu-lui 48 fl., pentru conferintia 10 fl., pentru scripturistica 5 fl. pentru lemne de incalzit scól'a 24 fl. pentru unu jurnal 4 fl.; 20 meti grâu si 20 meti cucuruza, 4 jugere de pamentu livada, $\frac{1}{2}$ jugeru gradina extravilana si cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele, instruite conform prescrielorú stat. org. si art. de lege XVIII. 1879. parintelui protopresviteru Alesandru Ioanovici in Jebelu; si a-se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea in tipicu si cantare.

Uliuc, in 30. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Distric. protop.